

CYNGOR CYMUNED BETWS

Cynhaliwyd cyfarfod misol Cyngor Cymuned Betws fwy neu lai ar Starleaf ddydd Mercher yr 8^{fed} Rhagfyr 2021 am 7.00 yr hwyr.

Cynhaliwyd y cyfarfod ar sail anghysbell yn unol â darpariaethau Rheoliadau Awdurdodau Lleol (Coronavirus) (Cyfarfodydd) (Cymru) 2020.

Dylai unrhyw aelod o'r cyhoedd sy'n dymuno mynychu'r cyfarfod fel gwyliwr neu sydd â chwestiynau i'w ofyn i'r Cynghorwyr gysylltu â'r Clerc er mwyn i hyn allu digwydd a'r weithdrefn gywir i'w dilyn.

Gan fod y Cadeirydd a'r Is-gadeirydd wedi ymddiheuro etholwyd y Cyng Stacey i fod yn gadeirydd ar gyfer y cyfarfod hwn ac fe'i cynigiwyd gan y Cyng M Jones a'i eillio gan y Cyng. Price.

Roedd gan y Clerc faterion cysylltu a dechreuodd y cyfarfod am 19:15. Cynigiodd y Cyng Stacey gyflwyno pwynt 5 fel y gallai'r PCSO roi'r Ffigurau Trosedd a chymryd cwestiynau gan y Cynghorwyr.

YN BRESENNOL: Cyng. Stacey (Cadeirydd), y Cynghorwyr Richards, Lewis, Price, Williams a M Jones

Cynghorydd Sir: Ddim yn bresennol

Clerc: Miss Angela Brown

Aelod o'r Cyhoedd yn Bresennol: PCSO 8039 Arwyn Rees

1. Ymddiheuriadau

Efallai y bydd y Cynghorydd B Jones, y Cynghorydd L Jones, y Cyng Megrath, y Cynghorydd Picouto a'r Cyng Phillips yn ymuno'n hwyr

2. Datganiad gan Aelodau o Fuddiannau Personol a Rhagfarnol

a. Dim

b. Cyhoeddodd y Cyng Stacey ddiddordeb gan fod ei blant yn mynychu Adran Penrhyd o dan bwynt 7b.

3. Ffigurau Trosedd Misol Heddlu Dyfed Powys ar gyfer Betws

PCSO 8039 Rhoddodd Arwyn Rees gyfanswm o 6 trosedd ar gyfer mis Tachwedd ym Metws wedi'u torri i lawr fel a ganlyn:

Ymosodiad - 2

Aflonyddu - 3

Dwyn -1

Gofynnodd y Cyngorwyr Williams pa mor aml y gwnaed patrôl o amgylch Parc Betws gan ei bod yn anghyffredin iawn gweld PCSO / PC yn patrolio?

Atebodd PCSO 8039 Rees trwy egluro bod gan yr Heddlu Gynlluniau Patrol sy'n cael eu diweddarau bob dydd ac sy'n dibynnu a ydyn nhw'n derbyn adroddiadau / galwadau am ardal benodol. Bydd eu patrolau yn targedu ardal ar wahanol adegau o'r dydd a byddant yn gwneud hynny am bythefnos. Hysbysodd yr aelodau fod mwy o alwadau ffôn = mwy o broblemau mewn ardal = mwy o batrolau. Cyngorodd aelodau i ffonio 101 gydag unrhyw adroddiadau o ymddygiad gwrthgymdeithasol neu broblemau eraill y maent yn dod ar eu traws ac i hysbysu aelodau o'r gymuned i wneud yr un peth.

Cododd y Cyngorwydd Price fater hirsefydlog o blant yn ymgynnull ac yn tarfu ar draffig gan garej Touts a'r gylchfan y tu hwnt.

Ymatebodd PCSO 8039 Rees gan hysbysu'r aelodau ei fod yn siarad â'r plant yn rheolaidd ac yn delio â'u hymddygiad fel y mae'n ei ddarganfod. Ailadroddodd yr angen i ffonio 101 ar adeg y materion yn codi ac nid oriau na dyddiau ar ôl hynny.

Ymunodd y Cyng Phillips â'r cyfarfod am 19:23.

4. Cadarnhau a Llofnodi Cofnodion y Cyfarfod Misol a gynhaliwyd ddydd Mercher 10^{fed} Tachwedd 2021

Cynigiodd y Cyngorwydd Williams ac eiliodd y Cyngorwydd Richards a phenderfynu y dylid derbyn cofnodion cyfarfod misol blaenorol y Cyngor fel cofnod cywir. Pleidleisiodd yr holl aelodau a oedd yn bresennol i gadarnhau bod y cofnodion yn gywir gydag 1 ymatal yn bresennol y mis diwethaf.

5. Adroddiad y Cyngorwydd Sir

Anfonwyd diweddariad e-bost at yr holl Gyngorwyr a Chlerc gan y Cyngorwydd Sir B Jones fel a ganlyn:

a) Gan nad wyf yn gallu mynychu cyfarfod heno, dyma ddiweddariad ar yr ardal bicnic uwchben y Scotch Pine ynghylch y pethau cofiadwy, y meinciau picnic wedi torri a'r arwyddion wedi'u dwyn.

"Rydyn ni'n gobeithio cynhyrchu rhai arwyddion i gynghori'r cyhoedd y bydd unrhyw eitemau coffa sy'n weddill yn ein safleoedd picnic yn cael eu symud ddwywaith y flwyddyn - wythnos 1^{af} Ebrill ac wythnos 1^{af} Hydref.

Nid ydym yn bwriadu dal eitemau ond gyda'r arwyddion yn eu lle bydd pobl yn ymwybodol ac yn gallu casglu eitemau eu hunain cyn i'r Awdurdod eu tynnu os dymunant.

Bydd y meinciau picnic yn cael eu harchwilio cyn gynted â phosibl a'u disodli yn ôl yr angen. " (Gan Caroline Ferguson, CSC)

Ac

"Rydyn ni wedi ceisio olrhain y paentiad gwreiddiol gan fod llawer o'r hen rai yn cael eu cadw mewn archif, ond yn anffodus rydyn ni wedi bod yn aflwyddiannus. Y newyddion da yw ein bod wedi codi gorchymyn i ddarlun newydd gael ei ddylunio gan gontractwr lleol, sydd wedi dechrau gweithio ar hyn. Cyn gynted ag y bydd gennyf ddrafft cyntaf, anfonaf ymlaen am eich cymeradwyaeth. " (Gan Sarah Owen, Swyddog Marchnata a Thwristiaeth)

Dywedodd y Cyngorydd Price fod yr hen arwydd yn dangos y pentrefi sydd i'w gweld o'r man gwylio ar y safle picnic.

b) Ers dod yn Gyngorydd Sir yn 2017 rwyf wedi rhoi rhywbeth yn flynyddol i sefydliadau lleol, cytunwyd yng Nghyfarfod diwethaf y Pwyllgor Hamdden y gallwn brynu Goleuadau Nadolig ar gyfer y goeden ym Mharc Maesquarre. Rwy'n gobeithio bod hyn yn iawn gyda'r holl Gynghorwyr eraill?

Esboniodd y Cyng M Jones mai goleuadau a weithredir gan fatri yw'r goleuadau ac na fydd unrhyw gost i'r Cyngor Cymuned am eu rhedeg na'u codi. Pleidleisiodd pob aelod ac nid oedd ganddynt wrthwynebiad a hoffent ddiolch i'r Cyngorydd Sir B Jones am ei rhodd.

6. Precept ar gyfer 2022/2023 i'w drafod a chytuno arno.

Cafwyd trafodaeth. Y Cyng M Jones yn hysbysu aelodau o'r hyfforddiant Cyllid a gafodd gydag OVW yn gynharach eleni lle cynghorir bod gan bob Cyngor Cymuned 'gynllun ymlaen' sy'n adlewyrchu anghenion yr ardal, dyheadau'r Cynghorau a Chynllun Busnes, dyma rhywbeth nad oes gan y Cyngor hwn.

Rhoddodd y Clerc ddiweddariad o'r cyllid a'r gwariant a ragwelir ar gyfer diwedd y flwyddyn a fyddai'n mynd â'r Cyngor Cymuned dros y swm praesept cyfredol.

Cynigiodd y Cyng Stacey y dylid codi'r praesept o £5,000 ac eiliwyd hyn gan y Cyng Williams gyda 5 aelod yn pleidleisio o blaid a 2 yn ymatal.

PENDERFYNWYD y dylid codi'r praesept o £5,000.

7. Taliadau / Ceisiadau Rhodd - Adran Penrhyd, Marie Curie, Gloman

a. Cyflog a Lwfansau ac Anfonebau Clerc i'w talu (gweler y ddogfen isod)

Taliadau a Wnaed ym mis Rhagfyr 2021			
CYFARFOD / CYFLEUSTERAU BACS	UWCHRADD	MANYLION	TALU
8/12/2021 7a	Angela Brown	Clercod Cyflog / Lwfansau a threuliau swyddfa Adran 112 Deddf Llywodraeth Leol	(yn unol ag amserlen Cyflog a Chyflogres y Clerc)

		1972 (fel y'i diwygiwyd)	
8/12/2021 7a	HMRC	Taliadau Cyflogres Cyllid a Thollau EM ar gyfer mis Tachwedd 2021 Adran 112 Deddf Llywodraeth Leol 1972 (fel y'i diwygiwyd)	(yn unol ag amserlen Cyflog a Chyflogres y Clerc)
8/12/2021 7a	Pensiwn Nyth wedi'i dalu gan daliadau	Pensiwn Cyflogres Debyd Uniongyrchol ar gyfer mis Tachwedd 2021 Adran 112 Deddf Llywodraeth Leol 1972 (fel y'i diwygiwyd)	(yn unol ag amserlen Cyflog a Chyflogres y Clerc)

Cynigiodd y Cyng Phillips y dylid gwneud y taliadau uchod ac eiliwyd hyn gan y Cyng Williams a'i bleidleisio gan bawb.

PENDERFYNWYD bod y Clerc yn talu'r uchod.

Ceisiadau Rhoddion

b.Adran Penrhyd

Cynigiodd y Cyng Williams y dylid rhoi £50 i'r grŵp dawns lleol hwn, eiliwyd hyn gan y Cyng Phillips a phleidleisiwyd drosto gan 6 aelod ag 1 yn ymatal.

c.Marie Curie

Cytunwyd yn flaenorol gan aelodau y byddai'r Cyngor Cymuned yn rhoi i elusennau / achosion lleol yn unig. Gan fod hwn yn endid cenedlaethol, cytunwyd na fyddai unrhyw rodd yn cael ei roi ar yr achlysur hwn.

d.Gloman

Cynigiodd y Cyng Williams y dylid rhoi £50 i'r cylchgrawn Cymraeg lleol hwn sy'n cynnwys Cwm Aman, eiliwyd hyn gan y Cyng. Price a phleidleisiwyd drosto gan y 7 aelod a oedd yn bresennol.

e.Gwasanaethau Gwybodaeth a Chefnogaeth Cancer (CISS)

Cytunwyd yn flaenorol gan aelodau y byddai'r Cyngor Cymuned yn rhoi i elusennau / achosion lleol yn unig. Cytunwyd na fyddai unrhyw rodd yn cael ei roi ar yr achlysur hwn.

8. Gohebiaeth -

a) Llythyr diolch am rodd gan y Lleng Brydeinig Frenhinol ac Ambiwylans Awyr Cymru.

NODWYD y llythyrau gan aelodau.

b) Datganiad Dinesigrwydd a Pharch i'w roi ar y Wefan.

Cytunwyd a phleidleisiwyd gan yr holl aelodau a oedd yn bresennol y dylid gosod y datganiad ar wefan y Cyngor Cymuned yn ddwyieithog.

c) Posterï Ymgyrch Baeddu Cŵn gan Cadw Cymru yn Daclus

NODWYD yr aelodau gan hyn a chytunwyd y dylid arddangos y posterï ym Mwrdd Hysbysiadau Parc Betws.

Cafwyd trafodaeth ynglŷn â baeddu cŵn a bydd y Cyng M Jones a Williams yn benthg rhai stensiliau y gellir eu defnyddio i osod motiffau amrywiol ar y llwybrau tarmac gan Gyngor cyfagos sydd â nhw. Efallai y bydd goblygiadau cost o ran hyn.

d) Cyn Gyngorydd June Gunter

Hysbysodd y Clerc yr aelodau bod cerdyn cydymdeimlad wedi'i anfon at y teulu a'i bod wedi dal swydd Cyngorydd Cymunedol Betws ers dros 20 mlynedd yn gwasanaethu fel Cadeirydd 1997-1998 a'i bod hefyd wedi bod yn llywodraethwr ysgol.

e) Rhwydi Criced Heol Y Felin

Nid Cyngor Cymuned Betws sy'n berchen ar y ffrâm Criced, er eu bod wedi rhoi caniatâd i'r ffrâm a'r rhwydi gael eu storio ar lawnt Heol Y Felin, lle maen nhw ar hyn o bryd. Hwn oedd yr eiddo clybiau Criced lleol a gafodd ei ddiddymu. Mae gan RFC Betws y memorabilia yn cael eu harddangos yn eu clwb.

PENDERFYNWYD bod y Clerc yn hysbysu'r Cyngorydd Comley o hyn.

f) Diweddariad Parti Nadolig

Gan fod y Ganolfan Deuluoedd yn cynnal 2 Barti Nadolig, penderfynwyd na fyddai Clwb Rygbi Betws yn cynnal parti eleni. Hysbysodd y Cyng Williams yr aelodau ei fod yn mynd i fod yn 'Siôn Corn' ar ran Cyngor Cymuned Betws ar gyfer y 2 barti ac ar gyfer yr ysgol gynradd leol.

g) Diweddariad Goleuadau Nadolig - Mike Jones

Nid yw'r goleuadau gwreiddiol a brynwyd gan y Cyngor Cymuned gan SSE a oedd yn oleuadau lliw aur wedi'u lleoli. Mae SSE wedi rhoi 4 llinyn o oleuadau gwyn sy'n fflachio a 2 set newydd o oleuadau gwyn statig i'w disodli, maen nhw wedi symud Depots yn ddiweddar ac ni chawsant eu darganfod.

Roedd y goleuadau i fod i godi ar 7fed Rhagfyr ond amharwyd ar hyn gan Storm Barra. Mae dyddiad diwygiedig, sef dydd Gwener 10fed Rhagfyr, bellach wedi'i drefnu.

Diolchodd yr aelodau i'r Cynghorwyr M Jones a Williams am dreulio'r amser i roi trefn ar y Goleuadau Nadolig.

Awgrymodd y Cyng M Jones y dylid gwneud cynlluniau i oleuo / gosod baneri Nadoligaidd dros Betws i gyd, y dylid gosod y syniad hwn mewn cynllun 5 mlynedd ymlaen ar gyfer y Cyngor Cymunedol a'i drosglwyddo i'r Pwyllgor Cymuned a Digwyddiadau fel y gallant drafod . Mae gan y Cyng M Jones brofiad o oleuadau a'r gofynion ar gyfer codi o'i gyn-aelodau a hysbysodd nad yw'n amhosibl ond bod angen cynllunio ar ei gyfer a gweithio tuag ato.

PENDERFYNWYD y dylid trosglwyddo hwn i'r Pwyllgor Cymuned a Digwyddiadau i gynllunio a pharatoi ar ei gyfer.

9. Ceisiadau Cynllunio

PL / 03064 - 44 Woodlands Park - Ni dderbyniwyd unrhyw wrthwynebiadau gan Gynghorwyr

PL / 03119 - Pencoed Villa, Maesquarre Road - Ni dderbyniwyd unrhyw wrthwynebiadau gan Gynghorwyr.

Clerc i hysbysu'r Adran Gynllunio o Gyngor Sir Caerfyrddin o'r uchod.

10. Materion Eithriadig: RFC

Bydd y Clerc yn anfon copi o'r brydles a dogfennau perthnasol eraill dros y mis nesaf at bob Cynghorydd i'w ddarllen cyn i gynnig gael ei wneud mewn perthynas â datrys y materion hirsefydlog.

Gwnaed cais i Ysgrifennydd y Clwb Rygbi i gynhyrchu rhywfaint o ddogfennaeth yn unol â gofynion y brydles a bydd y Clerc yn gwirio'r rhain.

Nodyn i'ch atgoffa i anfon unrhyw gwestiynau trwy e-bost at y Clerc cyn 1 Ionawr 2022 fel y gellir eu coladu, eu hanfon am gyngor pellach i'r Cyfreithiwr fel y cytunwyd. Mae angen gwneud hyn cyn i'r cynnig gael ei wneud.

PENDERFYNWYD bod y Clerc yn anfon y brydles a dogfennau perthnasol eraill at y Cynghorwyr.

Hysbysodd y Cynghorydd Price yr aelodau bod cais Rhyddid Gwybodaeth wedi'i dderbyn mewn perthynas â'r RFC a thir Heol Y Felin a gedwir yn yr Ymddiriedolaeth. Roedd hi wedi gweld cais un o'r Cynghorwyr mewn e-bost ar y dabled heddiw naill ai'r Cynghorydd Lewis neu Richards ac wedi gwneud nodiadau mewn llawysgrifen o'r cais ac yn darllen o'i nodiadau. Dywedodd y byddai pawb wedi'i gael. Gwiriodd yr aelodau ac nid oedd gan neb ac nid oedd gan y Clerc ychwaith. Gofynnodd y Cadeirydd i'r Cynghorydd Price drefnu i'r Cais Rhyddid Gwybodaeth hwn gael ei anfon ymlaen at y Clerc yn unol â'r protocol.

PENDERFYNWYD bod y Cyng. Price nad oes ganddo ei thechnoleg ei hun yn trefnu bod yr e-bost y mae'n cyfeirio ato yn cael ei anfon ymlaen at y Clerc gan naill ai Cyng Lewis neu Richards gan mai nhw sydd wedi derbyn yr e-bost.

11. Peilot o becyn cymorth hunanarfarnu ar gyfer Cynghorau Cymuned a Thref yng Nghymru

Hysbysodd y Clerc yr aelodau bod Cyngor Cymuned Betws yn cymryd rhan yn y peilot hwn ei fod yn offeryn da i'w ddefnyddio i sicrhau bod y gweithdrefnau cywir yn cael eu dilyn. Bydd hwn yn cael ei lansio y flwyddyn nesaf i bob Cyngor Cymuned a Thref yng Nghymru. Dyfeisiwyd hyn gan Lywodraeth Cymru ar y cyd ag One Voice Wales a Swyddfa Archwilio Cymru.

RHAID i'r adrannau sydd â lliw llwyd wneud tasgau / dogfennau y mae gan y Cyngor Cymuned yr ardaloedd lliw gwyn yw'r tasgau / dogfennau y DYLLID eu gwneud.

Hysbysodd y Clerc yr aelodau mai'r adran y bydd hi a Chynghorwyr yn gweithio drwyddi fydd Adnoddau a Rheolaeth Ariannol.

Bydd Grwpiau Ffocws y flwyddyn nesaf fel y gellir rhoi adborth fel y gellir gwneud unrhyw newidiadau / gwelliannau cyn y lansiad. Bydd y Grŵp Ffocws yn ei gwneud yn ofynnol i'r Clerc a Chynghorydd fod yn bresennol fel bod y ddau safbwynt yn cael sylw.

Cwestiynodd y Cynghorydd M Jones y rhesymau dros gymryd rhan yn y peilot. Tynnodd y Cadeirydd sylw at y gorgyffwrdd rhwng gwaith y grŵp Tasg a Gorffen cyfredol yn adolygu'r bylchau posibl yn y polisiau cyfredol, a'r meysydd a gwmpesir gan y pecyn cymorth hwn, ac yn ei farn ef, byddai hyn o gymorth yng ngwaith y grŵp hwnnw.

PENDERFYNWYD bod y Clerc yn e-bostio'r pecyn cymorth at y Cynghorydd i'w archwilio ac y dylent anfon e-bost at y Clerc os yw'n dymuno cymryd rhan yn y Grŵp Ffocws.

12. Clercod hyfforddiant CiLCA ac Absenoldeb Blynyddol

Hysbysodd y Clerc yr aelodau ei bod wedi gwneud cais am Fwrsariaeth er mwyn cwblhau ei hyfforddiant CiLCA (Tystysgrif mewn Gweinyddiaeth Cyngor Lleol) a rhoi gwybod i aelodau am ddyddiadau ei gwyliau blynyddol y mae wedi'u trafod gyda'r Cadeirydd sydd wedi cymeradwyo ei habsenoldeb.

13. Gwiriadau dogfennu rheolaidd ar sail Hamdden

Cafwyd trafodaeth ynghylch y gofyniad i ddogfennu'r gwiriadau i fodloni bod angen i'r Cynghorau Cymuned ddangos diwydrwydd dyladwy rhag ofn hawliadau yswiriant.

Rhoddodd y Cynghorydd M Jones ei bryderon ynghylch hyn ac atebolrwydd posibl. Darllenodd y Clerc ddarnau o e-byst lle mae hi wedi gofyn am gyngor gan gyd-Glercod ac esboniodd ei fod yn rhywbeth y mae'n rhaid ei wneud a'i ddogfennu.

Gofynnodd y Cynghorydd M Jones i'r Cynghorwyr Price a Lewis a fyddent yn parhau i wirio Heol Y Felin. Byddai'r Cynghorwyr M Jones a Williams yn gwirio Parc Betws a byddai'r Cynghorwyr Phillips a Megrath yn gwirio Maes Chwarae Maesquarre.

Mae'r Clerc wedi llunio rhestr wirio syml y gellir ei defnyddio.

PENDERFYNWYD bod y Clerc yn dosbarthu'r rhestr wirio a gall aelodau roi adborth pe dymument.

Rhoddodd y Cynghorydd Price bryderon ynghylch pobl ifanc yn troelli'r darn o offer chwarae sy'n edrych fel soser yn Heol Y Felin yn barhaus a gofynnodd i'r Clerc gael y contractwr i wirio.

PENDERFYNWYD bod y Clerc yn gofyn i'r Contractwr wirio'r offer chwarae am ddifrod.

14. Grant MYB ar gyfer Maes Chwarae Maesquarre

Hysbysodd y Clerc yr aelodau bod Grant Mynydd Y Betws ar gyfer cam 1 - 3 Maes Chwarae Maesquarre ar y gweill gyda derbyn bod y grant yn gam 1 a chwblhau mwy o ddogfennaeth sy'n ofynnol ar gyfer Cam 2 gyda gwybodaeth yn cael ei chasglu i gwblhau hyn ar hyn o bryd gan aelodau sydd wedi cwblhau'r cais.

Awgrymodd y Cyng Phillips y dylai'r Clerc anfon e-bost at y contractwr sydd wedi helpu gyda'r dewisiadau dylunio ac offer ar gyfer y maes chwarae.

PENDERFYNWYD i'r Clerc anfon yr e-bost.

Hysbysodd y Cynghorydd M Jones yr aelodau fod cais cyllid Parc Betws bron yn barod i'w gyflwyno gan y Clerc.

Gofynnodd y Cyng. Williams i'r Clerc a oedd hi wedi derbyn e-bost a anfonodd yn gynharach heno gyda'r cynlluniau / lluniadau ar gyfer y parc yn ymgorffori rhai o'r syniadau a drafodwyd mewn cyfarfodydd blaenorol. **PENDERFYNWYD** bod y Clerc yn cylchredeg yr e-bost i aelodau.

Diolchodd y Cadeirydd i bawb a dymuno Nadolig Llawen a Blwyddyn Newydd Dda i bawb.

Daeth y cyfarfod i ben am 21:00.